

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباکراں تهران

اصول و روش تولید کتاب‌های الکترونیکی چند رسانه‌ای با رویکرد آموزشی

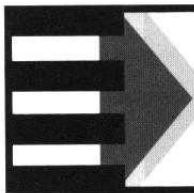
مؤلفان

دکتر علیرضا بادله

(عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان)

سیده اعظم مدلل کار

حامد عباسی

هر گونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

اصول و روش تولید کتاب های الکترونیکی چند رسانه ای با رویکرد آموزشی

مؤلفان: دکتر علی رضا بادله - سیده اعظم مدلل کار - حامد عباسی

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

حروفچینی و صفحه آرایی: مجتمع فنی تهران

طرح روی جلد: مجتمع فنی تهران

چاپ: جهان قلم

نوبت چاپ: اول

تاریخ نشر: مهر ماه ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ ریال

سرشناسی: بادله، علیرضا، ۱۳۵۶-

عنوان و نام پدیدآور: اصول و روش تولید کتاب های الکترونیکی چند رسانه ای با رویکرد آموزشی

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۳۶ ص، مصور

شابک: 978-600-124-398-1

وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر

یادداشت: فهرست نویسی کامل در این اثر موجود نیست؛ نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل

دسترسی است.

شناسه افزوده: مدلل کار، سیده اعظم، ۱۳۵۸-

شناسه افزوده: عباسی، حامد، ۱۳۵۸-

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۷۵۹۲۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۴-۳۹۸-۱

ISBN: 978-600-124-398-1

نشانی دفتر مرکزی: تهران، سعادت آباد، میدان کاج، خ سرو شرقی، روبه روی خ علامه، پلاک ۴۹

وب سایت: dibagaran.mft.info

صندوق پستی: ۱۴۳۳۵/۹۴۳

نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب، خ کارگر جنوبی، قبل از چهارراه لبافی نژاد، پلاک ۱۲۵۱

کد پستی: ۱۳۱۴۹۸۳۱۸۵

تلفن: ۲۲۰۸۵۱۱۱-۱۲

فروش اینترنتی: www.mftshop.com

پست الکترونیکی: bookmarket@mftmail.com

فهرست مطالب

.....	مقدمه ناشر	۵
.....	مقدمه مؤلفان	۶

بخش اول: مباحث تئوری تولید کتاب الکترونیکی

فصل اول: اصول و روش تولید کتاب الکترونیکی

.....	۱-۱ انواع کتاب‌های الکترونیکی	۱۵
.....	۱-۲ مزایا و ویژگی‌های کتاب‌های الکترونیکی	۱۶

فصل دوم: اصول تولید کتاب

.....	۲-۱ ویژگی ظاهری	۲۰
-------	-----------------	----

فصل سوم: اصول تولید کتاب‌های الکترونیکی چند رسانه‌ای

.....	۳-۱ ضرورت طراحی نرم‌افزارهای آموزشی (چند رسانه‌ای)	۲۴
.....	۳-۲ امتیازهای چند رسانه‌ای‌ها برای آموزش	۲۵
.....	۳-۳ دلایل استفاده از چند رسانه‌ای در آموزش	۲۵
.....	۳-۴ نظریه شناختی یادگیری چند رسانه‌ای	۲۷

فصل چهارم: اصول تولید کتاب‌های آموزشی

.....	۴-۱ رویکردها در کتاب درسی	۳۶
.....	۴-۲ هدف‌های کتاب درسی	۳۶
.....	۴-۳ روش‌های یاددهی - یادگیری	۳۷
.....	۴-۴ اصول سازماندهی محتوا	۳۸

بخش دوم: مباحث فنی تولید کتاب الکترونیکی چند رسانه‌ای

فصل اول: معرفی نرم‌افزار "Flip PDF Professional"

.....	۱-۱ نرم‌افزار "Flip PDF Professional" چیست؟	۴۳
.....	۱-۲ خصوصیات محصول	۴۳
.....	۱-۳ خصوصیات کتاب الکترونیکی قابل ورق زدن	۴۶

فصل دوم: نصب نرم‌افزار "Flip PDF Professional"

.....	۲-۱ نصب نرم‌افزار	۴۷
.....	۲-۲ شروع سریع	۴۹
.....	۲-۳ نوار منو	۵۱

فصل سوم: رسانه‌ها و ابزارهای نرم‌افزار "Flip PDF Professional"

۵۲	۳-۱ واسطه‌ها
۵۲	۳-۲ Project Panel (پنل پروژه)
۵۴	۳-۳ Import PDF Interface (ورود واسطه PDF)
۵۸	۳-۴ Template Settings Interface (واسطه تنظیمات قالب)

فصل چهارم: ویرایش صفحات کتاب الکترونیکی (Edit Pages)

۱۰۱	۴-۱ Add link (افزودن لینک)
۱۰۲	۴-۲ Select Shape to Insert (انتخاب شکل برای درج کردن)
۱۰۶	۴-۳ Add Text (افزودن متن)
۱۱۱	۴-۴ Select Image Displayer to Insert (انتخاب نمایشگر تصویر)
۱۱۷	۴-۵ Select Camera Displayer to Insert (انتخاب نمایشگر دوربین)
۱۱۹	۴-۶ Add Vimeo Video
۱۲۰	۴-۷ Select Video Displayer to Insert (انتخاب نمایشگر فیلم)
۱۲۰	۴-۸ Select Sound player to Insert (انتخاب پخش صدا)
۱۲۱	۴-۹ Add SWF (افزودن فایل فلش)
۱۲۲	۴-۱۰ Add Button (افزودن دکمه یا کلید)
۱۲۳	۴-۱۱ Add You Tube Video
۱۲۴	۴-۱۲ Add Printable Area (افزودن محدوده قابل چاپ)
۱۲۴	۴-۱۳ Copy and Paste (افزودن محدوده قابل چاپ)
۱۲۴	۴-۱۴ Copy/Apply All (کپی کلی)
۱۲۵	۴-۱۵ Add/Delete/Reorder Pages (اضافه کردن، حذف و دوباره مرتب کردن)

فصل پنجم: خروجی کتاب الکترونیکی نرم‌افزار "Flip PDF Pro"

۱۲۷	۵-۱ Publish (انتشار)
۱۳۰	۵-۲ Upload Online (بارگذاری آنلاین)
۱۳۱	۵-۳ Batch Convert Interface (واسطه تبدیل گروهی)

۱۳۴	منابع
-----	-------

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرضه کتاب الکترونیکی است که تواند

خواره‌نمایی به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم. گستردگی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید. در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقه‌مندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "آقای دکتر علیرضا بادله، خانم سیده اعظم مدلل کار و آقای حامد عباسی" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات مسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

ویرایش و صفحه‌آرایی کامپیوتری: معصومه گنجی‌پور

ویراستار: راضیه گودرزی

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش - راضیه گودرزی

طرح جلد: مریم فرجیان

ناظر چاپ: منصور عزیزی

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید. امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

publishing@mftmail.com

مقدمه مؤلفان

امروزه نظام آموزشی کشور به مدرسه‌ای نیاز دارد که با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات، امکان یادگیری پیوسته را فراهم نموده و فرصت‌های نوینی را در اختیار افراد برای تجربه زندگی در جامعه اطلاعاتی قرار دهد، به گونه‌ای که این فناوری نه به عنوان ابزار، بلکه در قالب زیرساخت توانمندساز برای تعلیم و آموزش حرفه‌ای محسوب شود. دنیای قرن بیست و یکم در واقع دنیای برتری فناوری نوین اطلاعات و دنیای شتابندگی تاریخ به لحاظ تغییرات و تکررات شتاب آمیز علمی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی خواهد بود.

همچنین مسئله کیفیت آموزش و اثربخشی نظام‌های آموزشی از مهم‌ترین دغدغه‌های نظام‌های آموزشی و دست اندرکاران و تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران امر توسعه در هر کشوری است. فناوری اطلاعات و ارتباطات این ادعا و بلکه توان را دارد که طی یک برنامه مدون و با تغییر در ساختار و روش‌های آموزش از هزینه‌ها بکاهد و کیفیت را افزایش دهد و محصولات نظام‌های آموزشی را با نیازهای جامعه هماهنگ و منطبق نماید و در جهت کاربردی نمودن آموزش قدم بردارد (صالحی امیری و حیدری زاده، ۱۳۸۶). نوآوری در روش‌های تدریس و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدارس موجب توسعه یادگیری مشارکتی دانش آموزان، تقویت روحیه جستجوگری و پژوهش، کاربردی کردن آموزش، فراهم کردن زمینه آموزش و یادگیری مادام‌العمر می‌شود. به عبارت دیگر، نیاز کاربران در عصر کنونی تنها دسترسی به اطلاعات نیست، بلکه سرعت و سهولت دسترسی به اطلاعات یکی از دلایلی است که امروزه کاربرد فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی را افزایش داده است و نیاز روز افزون به آن را آشکار می‌سازد. امروزه نه تنها مجلات بی‌شماری در قالب الکترونیکی در کنار نسخه چاپی خود منتشر می‌شوند، بلکه کتاب‌های بسیاری در موضوع‌های گوناگون به قالب الکترونیکی درآمده‌اند (فهیچی فر، ۱۳۸۸). یکی از موارد مهم و پایه‌ای، فناوری اطلاعات و ارتباطات است که به عنوان یک رویکرد نوین و نافذ در مراکز آموزشی مورد استقبال قرار گرفته است البته فناوری اطلاعات و ارتباطات این ادعا و بلکه توان را دارد که طی یک برنامه مدون و با تغییر در ساختار و شیوه‌های آموزش و الکترونیکی کردن محتوا از هزینه‌ها بکاهد و کیفیت را افزایش و محصولات نظام‌های آموزشی را با نیازهای جامعه هماهنگ و منطبق نماید و در جهت کاربردی نمودن آموزش گام‌های اساسی بردارد و می‌توان با صراحت و جدیت گفت حوزه محتوایی در مراکز آموزشی را هدف قرار داده است. بنابراین بسیار مهم می‌باشد که از اسناد کاغذی به سوی محتوای الکترونیکی حرکت نماییم. یکی از موارد مهم و پایه‌ای در این خصوص محتوایی است که در مراکز آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع، هدف اصلی از به وجود آمدن کتاب الکترونیکی غلبه بر محدودیت‌هایی است که کتاب‌های چاپی با آن مواجه‌اند. خصوصیت اصلی کتاب الکترونیک، ماهیت پویا، تعاملی و انعطاف‌پذیری آن است که می‌تواند به شکل‌ها و فرمت‌های گوناگون و در زمان و مکانی قابل دسترس و عرضه باشد (Hawkins, 2001). بر اساس آنچه رخ داده و تحولات عظیمی که در حوزه محتوا به وقوع پیوسته، الکترونیکی شدن این محتوا می‌باشد. بنابراین ضرورت روز ایجاب می‌کند که از اسناد کاغذی به سوی محتوای الکترونیکی حرکت کنیم. پایه ایجاد و پیاده‌سازی محتوا در بستر الکترونیکی، آموزش نیروهای فعال در حوزه فناوری و محتوا سازی می‌باشد. دانشگاه‌ها گام‌های نخست را برداشته و با تغییر واحدهای درسی و سرفصل‌ها و برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها آموزش تولید محتوا را شروع کردند. در نظام آموزشی کشور نیز با اجرای دوره‌های تولید محتوا و کارگاه‌های مرتبط با این زمینه، آموزش معلمان و دبیران شروع شد (عباسی و بادله، ۹۳). اما آنچه که به عنوان مشکل اساسی چه در دانشگاه‌ها و چه در مدارس دیده می‌شود، عدم وجود منبع جامع و کامل پاسخگوی نیاز دانشجویان و معلمان می‌باشد. اگر منبعی هم وجود دارد بیشتر جنبه تک بُعدی بوده و کمتر به مبانی آموزشی و تکنولوژی آموزشی پرداخته است. همین عامل، مؤلفان را بر آن داشت تا نسبت به تألیف چنین منبعی اقدام نمایند.

بر اساس نیازی که در این زمینه احساس می‌شد اقدام به تألیف کتابی با عنوان " اصول و روش تولید کتاب‌های الکترونیکی چند رسانه‌ای با رویکرد آموزشی " نموده‌ایم. این کتاب ۲ بخش و بخش اول ۴ فصل اول آن به مباحث تئوری می‌پردازد. در بخش دوم ۵ فصل روش تولید نرم‌افزار آموزشی توضیح داده شده است. در ادامه بحث ابزارها و نرم‌افزارهای به کار گرفته شده برای تولید رسانه مربوطه نام برده شده، قابل ذکر است از آنجایی که توضیح نرم‌افزارها به صورت نوشتاری بیان گردید سعی شده است به صورت کاملاً عملیاتی و کاربردی در قالب مثال‌های متنوع تشریح می‌شود. جهت جلوگیری از تکرار مطالب و طولانی شدن کتاب از ارائه استانداردهای تولید نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای در این کتاب خودداری شده است و از مخاطبین محترم درخواست می‌شود به کتاب تولید محتوای الکترونیکی (نرم‌افزار آموزشی) - استانداردها، ابزارها و نرم‌افزارها - نوشته عباسی و بادل به نشر دیباگران تهران مراجعه فرمایند. این کتاب می‌تواند به عنوان منبع درسی واحدهای تولید برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته تکنولوژی آموزشی، تولید برنامه‌های کامپیوتری دوره کارشناسی ارشد رشته تکنولوژی آموزشی، کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش برای کلیه رشته‌های آموزشی دوره‌های کارشناسی پیوسته و ناپیوسته دانشگاه فرهنگیان، کلیه رشته‌های مرتبط با حوزه تعلیم و تربیت که واحدهای مشابه دارند، مورد استفاده قرار گیرد. همچنین علاقمندان به انتشار نشریات الکترونیکی، معلمان و دبیران محترم در دوره‌های تولید محتوا یا دوره‌های مشابه و کلیه علاقمندانی که در مسیر تولید نرم‌افزار آموزشی، کتاب و نشریه الکترونیکی گام بر می‌دارند، می‌توانند از این کتاب استفاده نمایند.

در پایان ضمن تقدیر و تشکر از تمامی صاحب‌نظران اساتید، معلمان و دانشجویان محترم که یاریگر ما بوده‌اند، پذیرای انتقادات و پیشنهادات شما از گویان در جهت اصلاح و بهبود این کتاب هستیم.

خدا را هزاران مرتبه حمد و سپاس که این توفیق را ارزانی داشت تا بتوانیم در راستای رفع مشکلی از مشکلات دانشجویان عزیز این مرز و بوم و ارتقای دانش کشاورزی و حفاظت از منابع طبیعی گران‌بهای این دیار کهن، قدمی بسیار کوچک برداریم. به علت گستردگی و تنوع بسیار زیاد کتاب‌های درسی و آموزشی در زمینه فیزیک و حفاظت خاک برای رشته تحصیلی خاک‌شناسی یا همان علوم خاک بر آن شدیم تا با جمع‌آوری و دسته‌بندی مطالب از چندین کتاب و جزوات مختلف مجموعه‌ای مفید و قابل استفاده برای متقاضیان ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد و دکترای علوم خاک گردآوری کنیم.

کتاب حاضر مشتمل بر ده فصل است که در پایان هر فصل پرسش‌های چهارگزینه‌ای کنکور پنج سال اخیر کارشناسی ارشد علوم خاک گنجانده شده و در فصل آخر نیز سؤالات دکترای گرایش فیزیک و حفاظت خاک آورده شده است.

در این جا لازم می‌دانم از کلیه دوستان و همکارانی که ما را در تمام مراحل تهیه این کتاب یاری کرده‌اند، تشکر نمایم. بی‌شک این اثر نیز همانند تمام آثار عاری از اشکال نیست، لذا به منظور رفع نواقص و انسیاهات کتاب از کلیه دانش‌پژوهان گرامی خواهشمندیم با انتقادات و پیشنهادات خود، ما را در بهبود این مجموعه یاری دهند.

علیرضا بادل

سیده اعظم مدلل کار

حامد عباسی

Alirez.badeleh@gmail.com

a.modallalkar@yahoo.com

hamed.abbasi2202@yahoo.com